Drobtinice

31.12.2012

Moj ata se je včeraj v gostilni že drugič stavil, koga bo prej pobralo, Janšeja ali sneg ...

Vir: http://www.pressdisplay.com/pressdisplay/viewer.aspx

20.12.2012

Jože Trobec

15.12.2012

Aljana

Vir: http://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/materi-domovini

---

14.12.2012

Mladina 50/2012 - Izjave tedna

"Bančniki dokaj težko svoje višje motive izživimo z bančništvom."

Predsednik uprave NLB JANKO MEDJA v Sobotni prilogi Dela, o delanju dobrega

Vir: http://www.mladina.si/118727/izjave-tedna/

14.12.2012

Od nesrečnih pesnikov do nemških dadaistov

Vir / Avtor: **Špela Standeker**

Po koncu Animateke v Ljubljani se je festival tudi letos preselil v Maribor, kjer v tem tednu poteka del spremljevalnega programa. Poseben gost festivala v Mariboru bo norveški stripovski ustvarjalec Lars Fiske, ki je v preteklosti že sodeloval z Animateko.

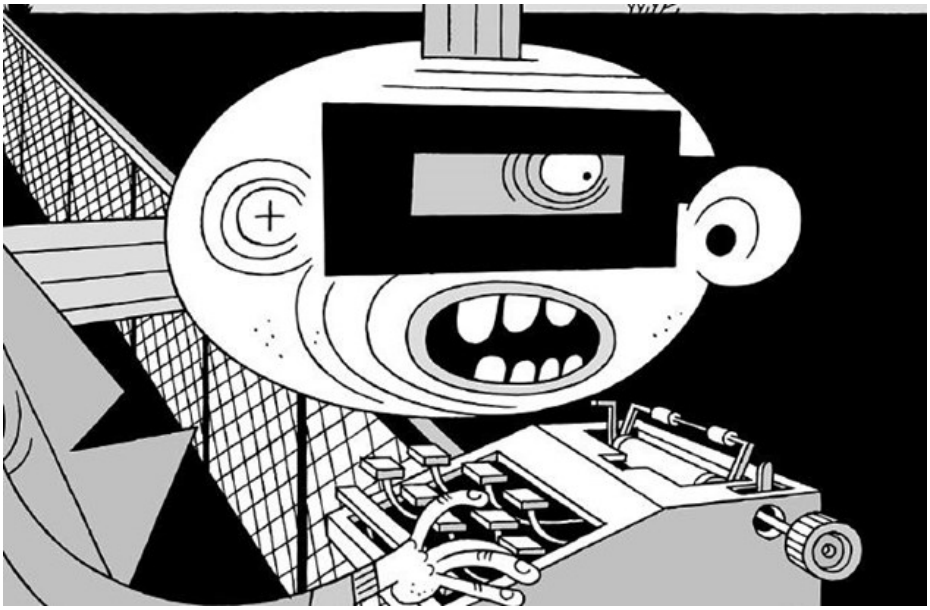

Lars Fiske (1966), ki velja za enega pomembnejših sodobnih avtorjev stripa, se je v Ljubljani predstavil že leta 2006 kot rezidenčni umetnik Animateke. Tokrat se v Mariboru predstavlja z razstavo in slovenskim prevodom stripovskega albuma *Matjemanija* (2012), ki ga je v zbirki Ambasada Strip izdal Forum Ljubljana.

Skandinavci in strip

Tako kot v večini skandinavskih držav ima strip tudi na Norveškem dolgo tradicijo, po številu bralcev stripa (glede na število prebivalcev) pa jo prekaša edinole Japonska. Domača stripovska scena se je začela razvijati že v 60. letih pod vplivom ameriških underground klasikov, pomembno vlogo pri promociji norveških avtorjev pa imajo predvsem neodvisne založbe, med njimi tudi založba No Comprendo Press, katere varovanec je Lars Fiske.

Fiske se je s stripom začel ukvarjati že pri rosnih dvanajstih letih, pri 15 letih je prodal svoj prvi strip, navdih pa je takrat iskal predvsem v Hergéjevih albumih o Tintinu, saj je tako rekoč zrasel s stripi tega belgijskega avtorja. Kot se spominja, mu je »mama vsak teden kupila nekaj stripov in še preden sem znal dobro brati, sem 'prebiral' oziroma gledal stripe«. Prvim korakom na področju likovnega ustvarjanja je sledil študij grafičnega dizajna in ilustracije na Konstfackskolan v švedskem Stockholmu in nato še specializacija na šoli za dizajn Otis/Parason v Los Angelesu. Svojo profesionalno pot je začel kot ilustrator pri norveški glasbeni reviji *Nye Takter*, ilustracije in stripe je redno objavljal tudi v različnih stripovskih revijah, že na začetku 90. let pa se je usmeril v izdelavo interaktivnih stripov za objavo na internetu. Danes živi in dela v Oslu, kjer v svojem studiu pripravlja stripovske albume, otroške slikanice in ilustracije za številne knjige, časopise in revije.

Prepoznaven avtorski podpis

Ne glede na njegov zelo širok ustvarjalni opus nosijo vsi Fiskejevi projekti značilen avtorjev podpis – to je prepoznaven risarski stil – kar pokaže tudi razstava v Kinu Udarnik. Prvi del razstave predstavlja že omenjeni album *Matjemanija*, ki ga je avtor začel ustvarjati v najstniških letih in ga dokončal pred dvema letoma, drugi del razstave pa je osredotočen na Fiskejev zadnji projekt *Herr Merz*.

Po Fiskejevih besedah je trilogija *Matjemanija* satira o pesniškem, umetniškem in intelektualnem svetu, naslovni junak pa je nesrečni pesnik Matje. Prvi stripi o Matjeju so bili po avtorjevih besedah zelo osebni, predvsem pa alternativni, saj se je takrat zelo trudil, da bi bila njegova dela čim manj komercialna. »Bil sem najstnik in bil sem prepričan, da ustvarjam avantgardno umetnost. Sčasoma pa sta se spremenila tako vsebina kot tudi vizualna podoba stripov.« Povsem drugačno zasnovo ima njegov eksperimentalni projekt *Herr Merz*, risana biografija nemškega dadaista Kurta Schwittersa, v kateri je Fiske združil svoj in Schwittersov risarski stil. O nastajanju tega projekta je avtor povedal: »Včasih so me navduševali le stripi drugih avtorjev, zdaj pa me navdihujejo vse vrste umetniških izražanj. Mislim, da to najbolj nazorno pokaže prav moj zadnji projekt o nemškem umetniku Kurtu Schwittersu, katerega vizualni stil in besede uporabljam, da povem svojo zgodbo.«

Vir: http://www.dnevnik.si/kultura/od-nesrecnih-pesnikov-do-nemskih-dadaistov

14.12.2012

Diareja

Vir: http://www.mladina.si/

13.12.2012

Vojna v jarkih

Vabljeni na pogovor ob izidu prevoda stripovske klasike Vojna v jarkihfrancoskega avtorja Tardija, ki bo v ponedeljek, 17. decembra ob 18. uri v knjigarni Azil (Novi trg 2, Ljubljana).

V pogovoru bosta sodelovala zgodovinarka dr. Petra Svoljsak in stripovski avtor Gasper Rus. Pogovor bo moderiral Ciril Oberstar.

Tardi je z Vojno v jarkih vsekakor uspel ustvariti eno izmed pripovedno in likovno najprepricljivejših kritik prve svetovne vojne. V seriji tragicnih zgodb o posameznikih, ki so se znasli v vojni, orisuje obup, njihovo trpljenje v jarkih ter zeljo po prezivetju in vrnitvi domov. Vojna v jarkih je enkraten prikaz necloveške brutalnosti, nicvrednosti cloveških zivljenj v vojni, politicnega izrabljanja patriotizma in nesmiselnosti vojne.

Izdajo je sofinancirala Javna agencija za knjigo RS. Izdano s podporo Programa pomoci pri izdaji knjig Valentin Vodnik, ki ga izvaja Francoski inštitut v Sloveniji - Francoski institut Charles Nodier iz Ljubljane. Medijski partner Casopisno podjetje Mladina d.d.

Vizualni material za novinarje je na
www.ljudmila.org/stripcore/press/tardi

-- Strip Core c/o Forum Ljubljana
Institute for Art and Cultural Production
Metelkova 6, SI - 1000 Ljubljana, Slovenia
tel. +386 1 2319662, fax. +386 1 4338074
http://www.ljudmila.org/stripcore

12.12.2012

Kultura

Eksperimenti z risbami in besedili

Vir / Avtor: **Špela Standeker**

Kanadčanka Julie Doucet (1965) je plodovita ustvarjalka, dejavna na različnih področjih likovne umetnosti. Pri nas jo poznamo predvsem po prevodu avtobiografskega romana v stripu Moj newyorški dnevnik (2012), ki ga je v zbirki Ambasada Strip izdal Forum Ljubljana, minuli teden pa se je predstavila tudi z razstavo na Animateki, za katero je ustvarila letošnji festivalski plakat.

Julie Doucet poznamo pri nas predvsem po avtobiografskem romanu v stripu Moj newyorški dnevnik (2012), ki ga je izdal Forum Ljubljana. (Foto: arhiv Julie Doucet)

Širša javnost je Julie Doucet najprej spoznala kot stripovsko avtorico, ko je še med študijem na Univerzi Quebec v Montrealu začela objavljati fanzine *Dirty Plotte*, sledile pa so objave v različnih stripovskih revijah, med drugim tudi v kultni Crumbovi reviji Weirdo. Fanzin Dirty Plotte se je z leti preobrazil v stripovski serial, ki ga je izdajala založba Drawn and Quarterly, avtorica pa je leta 1991 za svoje delo prejela prestižno stripovsko nagrado harvey. Sledile so objave albumov *Lift Your Leg, My Fish is Dead!* (1993), *My Most Secret Desire* (1995), *My New York Diary* (1999), *The Madame Paul Affair* (2000), *Long Time Relationship* (2001) in drugih, ki so med kritiki in bralci doživeli dober sprejem.

Danes velja Julie Doucet za najbolj vplivno avtorico sodobnega stripa, njeno delo pa so so poleg močnih avtobiografskih elementov zaznamovala tudi mesta, v katerih je živela. Iz rodnega Montreala se je najprej preselila v New York, nato v Seattle, pozna 90. leta pa je preživela v Berlinu, kjer je začela sodelovati z založbo L'Association. Za veliko presenečenje je poskrbela pred desetimi leti, ko se je odločila končati svojo stripovsko kariero in se je v celoti posvetila drugim oblikam likovne umetnosti. Avtorica v tej odločitvi ne vidi prelomne spremembe, saj se še vedno ukvarja »z besedami v podobah«. Povedala je, da je umetniško kariero začela kot striparka, in čeprav se je sčasoma oddaljila od te zvrsti, se nikoli ni oddaljila od besed v povezavi s sliko. »Usmerila sem se v tisk, v tisto, za kar sem akademsko izobražena. Izdelala sem vrsto knjig in revij, natisnjenih v sitotisku, in vsaka od njih je vizualni eksperiment z risbami in besedili.«

V zadnjih letih ste povsem prenehali ustvarjati stripe, kar je mnoge vaše bralce in kolege presenetilo. Kaj je bil razlog za to odločitev?

Moja odločitev, da preneham ustvarjati stripe, je zorela dolgo časa, razlogi zanjo pa so bili različni. Po eni strani sem z leti čutila vedno večjo potrebo po ustvarjanju na drugih področjih likovne umetnosti, po drugi strani pa me strip kot medij ni intrigiral v enaki meri, kot me je na začetku kariere. Stripe sem risala tako dolgo in tako intenzivno, da preprosto nisem imela ne časa ne energije za kaj drugega, zato sem se na neki točki odločila, da se bom posvetila drugim stvarem. Prav tako sem bila nekoliko naveličana stripovske scene, kjer večine ljudi razen stripov ne zanima nič drugega. Meni je to sčasoma enostavno presedlo.

Na stripovski sceni prevladujejo moški avtorji in tudi bralci stripov naj bi bili po nekaterih raziskavah v večini moški. Kako ste se kot ženska avtorica počutili na tej sceni?

Ko sem se začela resneje ukvarjati s stripi, to je bilo sredi 80. let prejšnjega stoletja, s tem nisem imela težav, vendar pa je bilo vedno očitno, da večina moških kolegov in bralcev ni vedela, kako naj definirajo moje stripe in kako naj se nanje odzovejo. Pred mano namreč ni bilo prav veliko avtorjev oziroma avtoric, ki bi se neposredno in odprto lotevali tako imenovanih ženskih tem v mediju stripa.

Kritiki vas pogosto označujejo kot feministično avtorico. Ali vas ta oznaka moti, se vam zdi preveč omejujoča?

Ta oznaka me nikakor ne moti, moja definicija feminizma pa je bila vedno zelo enostavna in realna: sem stripovska avtorica, kar pomeni, da sem tudi feministka. Biti stripovska avtorica je podobno kot biti kitaristka v rock bandu – obstajajo ženske, ki to počnejo, vendar ne gre za tradicionalno žensko kariero.

Ko sem začela ustvarjati stripe, nisem načrtovala, da bom ustvarjala stripe, ki se jih bo lahko bralo kot feministične, toda ko gledam nazaj, vidim, da je bil ta aspekt v mojem delu vedno zelo očiten. Čeprav se moje zgodbe niso vrtele samo okoli tega, so bila vprašanja, ki se nanašajo na feminizem, vedno navzoča, kot so bila navzoča tudi v mojem življenju.

Vaš najbolj znan in nagrajevan serial Dirty Plotte je nastal kot do-it-yourself projekt, pozneje pa je serijo izdajala založba Drawn and Quarterly. Kakšna je bila evolucija omenjenega seriala?

Dirty Plotte je svojo pot začel kot fanzin, ki sem ga risala in fotokopirala sama. V tistem času je veliko ljudi, s katerimi sem se družila, izdajalo fanzine, vendar se je to dogajalo neredno in na precej arbitraren način, zato sem se tega naveličala in začela izdajati svoj fanzin. Stopila sem v kontakt z ameriško underground revijo Factsheet Five, ki je katalogizirala in recenzirala različne fanzine in bila kot taka izredno pomembna za fanzinovsko kulturo. Kot izdajatelj fanzina si moral urednikom revije poslati informacije o svojem fanzinu, oni so to objavili in na tak način si lahko dosegel relativno širok krog bralcev. Tako sem spoznala veliko ljudi, navezala številne stike in sčasoma so me k sodelovanju povabile stripovske revije, katerih uredniki so spremljali fanzinovsko sceno. Na tak način je serija Dirty Plotte našla tudi svojega založnika, Drawn and Quarterly.

Nekoč ste dejali, da je avtobiografija za vas kot neke vrste bolezen. Se še strinjate s to izjavo?

Avtobiografija je bila moja bolezen v smislu, da so avtobiografske zgodbe zame postale najlažja opcija. Najlažje sem namreč narisala avtobiografsko zgodbo, in čeprav sem dolga leta v tem videla izziv, je to sčasoma postala precej neizvirna rešitev. Tudi to je bil eden od razlogov, da sem se naveličala stripov, saj mora biti umetnost po mojem mnenju vedno raziskovanje nečesa novega.

Do katere mere ste se samocenzurirali, ko ste pisali avtobiografske zgodbe? Ali kdaj obžalujete, da ste na papir prelili tako intimne trenutke?

Ne bi rekla, da sem se kdaj samocenzurirala, lahko pa rečem, da so moje avtobiografske zgodbe vedno šle čez določeno sito. Zgodbe v mojih stripih je običajno navdihnil določen avtobiografski moment, potem pa so na papirju te zgodbe zaživele svoje življenje. Kar se tiče obžalovanja – da, za eno zgodbo obžalujem, da sem jo uporabila v stripu, vendar ne bom povedala, za katero zgodbo gre. (Smeh.)

V Evropi in ZDA vas še vedno poznamo predvsem kot stripovsko avtorico, čeprav se že skoraj deset let posvečate drugim področjem umetnosti. Ali vas to kdaj moti?

Ne bi rekla, da me moti, saj je moje sedanje delo v Quebecu in Franciji dovolj poznano. Dejstvo, da že deset let pišem izključno v francoščini in da se lotevam stvari, ki so manj odmevne kot strip, pa je gotovo vplivalo na to, da sem izginila z radarja angleško govoreče Kanade, ZDA in deloma tudi Evrope. Čeprav zdaj do neke mere težje preživim, ne vidim pravega razloga, da bi spet začela pisati v angleščini ali da bi se ponovno posvetila stripom. Moje delo mi ponuja dovolj izzivov, sodelujem pa tudi z drugimi umetniki, kar me dodatno motivira.

Med drugim ste sodelovali tudi z Michelom Gondryjem, s katerim sta posnela film, osnovan na vašem stripu Moj newyorški dnevnik.

Film je začel nastajati kot skupen projekt, vendar je v končni fazi to postal povsem Michelov film. Izhodiščna ideja je bila posneti neke vrste esej, osnovan na mojem stripu, a so se stvari zapletle, ko je Michel želel posneti daljši film, kot je bilo načrtovano. Ker sem bila takrat ravno bolna, nisem mogla narisati vsega, kar je Michel potreboval za film, tako da je nekatere manjkajoče risbe narisal kar on sam. Film mi je sicer zelo všeč, vendar ne morem reči, da je to rezultat skupnega dela, ampak je v glavnem sad Michelovega dela.

V preteklosti ste se pogosto selili in rekli ste, da ima vsakokratno okolje precejšen vpliv na vaše delo. Kako vpliva na vas Montreal oziroma montrealska umetniška scena, del katere je trenutno na ogled tudi v Ljubljani z razstavo založbe Constellation Records?

Kjer koli živim, vedno najdem določeno sceno, v kateri se dobro počutim, tudi v Montrealu je podobno. Poznam nekaj ljudi, ki so povezani z omenjeno založbo, z njimi se družimo in občasno sodelujemo. Založbo enačim z zelo zanimivim krogom ljudi, v katerem se mešajo francosko in angleško govoreči Kanadčani, kar se v Kanadi ne dogaja prav pogosto. Ta odprtost pa botruje tudi dejstvu, da je alternativna kultura v Montrealu trenutno zelo živahna, zaradi česar se v mesto priseljuje veliko umetnikov z vseh koncev Kanade. Prav iz tega razloga mi je Montreal danes tako všeč in mislim, da trenutno ne bi hotela živeti v nobenem drugem velikem mestu v Severni Ameriki.

Vir: http://www.dnevnik.si/kultura/eksperimenti-z-risbami-in-besedili

---

12.12.2012

VABILO

Galerija Fakultete za družbene vede vljudno vabi na otvoritev

razstave stripa Ljudožerci

Otvoritev bo v sredo, **12. decembra 2012, ob 14. uri** na terasi knjižnice FDV.

Avtorja stripa Ljudožerci:

Risanje Santiago Martín (Granada, Španija, 1969). Santiago Martín je lektor španščine na Fakulteti za družbene vede.

Besedilo Miha Pintarič (Ljubljana, 1963). Miha Pintarič dela na oddelku za romanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Otvoritev bo z uvodnim nagovorom pospremil izr. prof. dr. Peter Stankovič.

Vljudno vabljeni!

11.12.2012

Umetnost in življenje, kot ju vidi Lars Fiske

Razstava v sklopu Animateke
11. december 2012 ob 09:50
Maribor - MMC RTV SLO

Animateko je v mariborskem kinu Udarnik je uvedla razstava priljubljenega norveškega avtorja stripov Larsa Fiskeja. Pri Stripburgerju je izšla tudi njegova Matjemanija v prevodu Darka Čudna.

Več v prispevku **Franje Pižmoht**.

Video: http://tvslo.si/predvajaj/stripi-larsa-fiskeja/ava2.152777884/

Vir: http://www.rtvslo.si/kultura/razstave/umetnost-in-zivljenje-kot-ju-vidi-lars-fiske/297785

10.12.2012

Tito kot mlada mati šestorčkov

Ljubljana, 09.12.2012, 17:05 | T. P.

Japonsko založniško podjetje je na trg poslalo nov strip z naslovom Preoblikovani v ženske! Biografije svetovnih diktatorjev. V njem so umetniki 'obdelali' 70 diktatorjev, med njimi tudi Tita ...

Josip Broz Tito je dobil podobo mlade matere s šestimi otroki, od katerih ima vsak na sebi obeležja držav, nastalih po razpadu skupne države. (Foto: Twitter)

Japonski manga umetniki so tokrat za svojo inspiracijo vzeli svetovne diktatorje. Predstavili so jih kot ženske. Doživljenjski predsednik

rajnke Jugoslavije **Josip Broz Tito** je dobil podobo mlade matere s šestimi otroki, od katerih ima vsak na sebi obeležja držav, nastalih po razpadu skupne države.

Japonsko založniško podjetje Ikaros Publications je na trg poslalo nov strip z naslovom Preoblikovani v ženske! Biografije svetovnih diktatorjev. V njem so umetniki **Nisieda**, **Takeshi** in **Miki Nonohara** 'obdelali' 70 diktatorjev. Poleg Tita še: **Mao Zedonga**, **Fidela Castra**, **Adolfa Hitlerja**, **Kim Džong Ila**, **Benita Mussolinija**, **Moamerja Gadafija**, **Sadama Huseina**, **Josipa Stalina**, **Omarja Al Baširja**, **Pola Pota** idr.

Vir: http://www.24ur.com/ekskluziv/zanimivosti/tito-kot-mlada-mati-sestorckov.html

---

09.12.2012

Diareja

Vir: http://www.mladina.si/

08.12.2012

Državljan Diareja ali kdo je Tomaž Lavrič

Mladina 40 | 5. 10. 2012

Ekipa filma Državljan Diareja ali kdo je Tomaž Lavrič / Foto: Miha Fras

Vir: http://www.mladina.si/116470/parada/

07.12.2012

Državljan Diareja

RTV SLO, Odmevi, 05.12.2012

Video: http://tvslo.si/predvajaj/drzavljan-diareja-ujet-na-filmu/ava2.152308774/

07.12.2012

Kdo je Tomaž Lavrič? Najboljši slovenski risar brez prave konkurence?

Dokumentarec Državljan Diareja ali Kdo je Tomaž Lavrič?

6. december 2012 ob 10:19,
zadnji poseg: 6. december 2012 ob 10:30
Ljubljana - MMC RTV SLO

"Da Vinci slovenske grafične literature", "najmočnejša blagovna znamka Mladine", ustvarjalec Diareje ("Twitterja pred Twitterjem") ... Kdo je Tomaž Lavrič?

V Katedrali Kina Šiška je bila v sredo projekcija dokumentarnega filma ***Državljan Diareja ali Kdo je Tomaž Lavrič?*** v režiji **Dušana Moravca**. Premiero je doživel na letošnjem Festivalu slovenskega filma v Portorožu.

"Ali je Josip Visarjonovič? Lovro Matič? TBC ali Ton Ton? Je stripar, stihoklepec, deloholik, karikaturist in/ali anarhist? Ljubitelj piva? Ljudomrznež? Egoist? Kameleon ali šizofrena oseba? Absolutni genij ali deloholik?"

Družbeni fenomen
Odgovore na ta vprašanja išče dokumentarni film o enem najplodnejših, najbolj humornih in nadvse pronicljivih avtorjev na Slovenskem, čigar portret skušajo sestaviti številni sogovorniki – sodelavci z Mladine, poznavalci stripa, sociologi, umetniki, pa tudi ljubitelji njegovega dela. Po mnenju Moravca in še marsikoga drugega je Tomaž Lavrič najboljši slovenski risar. Brez prave konkurence.

*"Končno je nekdo vse skupaj, ikoni in njune sledilce, zbral na istem mestu, v gibljivih slikah, ki fenomen Tomaža Lavriča (po besedah **Igorja Vidmarja** »Da Vincija slovenske grafične literature«) in Diareje (»Twitterja pred Twitterjem«, kot ugotavlja **Robert Botteri**) predstavijo v njuni fascinantni razvejanosti in celovitosti,"* je ob premieri filma v Mladini zapisal **Max Modic**.

Deloholik
A o Lavriču, ki ga v filmu ne vidimo (no, vidimo njegove roke med ustvarjanjem), še največ pove njegov vizualni opus, ki ga sestavlja na tisoče političnih karikatur, naslovnic in ilustracij za revijo Mladina, pa recimo ***Rdeči alarm***, "prva klasika naše moderne stripovske literature po Magna Purgi", neprecenljive ***Bosanske basni***, preroška Evropa, politični triler ***Sokol in golobica***, zabavni ***Ekstremni športi***, fantastični ***Lomm*** ter še mnogo, mnogo drugega.

Tomaž Lavrič (1964), znan tudi pod psevdonimom TBC, je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je študiral slikarstvo. Profesionalno se ukvarja z ilustracijo, politično karikaturo in stripom, je dolgoletni stalni sodelavec Mladine in "najmočnejša blagovna znamka te revije", kot v filmu pove njihov kreativni direktor. Lavričevi stripi redno izhajajo v tujini, tudi na frankofonskem območju, ki velja za pravo striparsko meko.

Kultni Rdeči alarm
Njegovo najširše prepoznavno delo je satirična pasica ***Diareja***, ki izhaja v Mladini od leta 1988. Zbrana dela Diareje je leta 2003 izdala Mladina v zajetni knjigi s 560 stranmi. Njegov najbolj cenjeni stripovski album pa je nedvomno ***Rdeči alarm***, ki je dosegel kultni status. Gre za hommage ljubljanski pankovski sceni zgodnjih 80. let, pesmi iz stripa so glasbeno podobo po Lavričevem besedilu dali neopunkerji **Racija**.

Scenaristka: Lora Power, snemalec: Matjaž Mrak , montažer: Jurij Moškon, avtor glasbe: Iztok Turk, režiser: Dušan Moravec.

Tomaž Lavrič ni 'le' verjetno najboljši in najplodnejši risar na Slovenskem, je tudi pronicljiv opazovalec družbe in aktualnega dogajanja. Foto: Facebook/Fan club Tomaža Lavriča

Tomaž Lavrič se v filmu ne pokaže. Kot se pošali eden od Moravčevih sogovornikov v mozaiku, ki sestavlja dokumentarec, se pač 'obnaša kot rockzvezda'. Foto: Kino Šiška

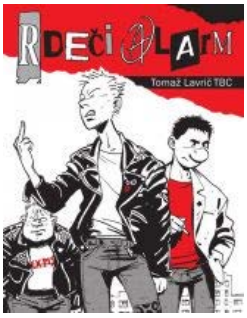

Izhodišče pripovedi je srečanje petintridesetletnega Krta s sošolcem Majkom, s katerim obujata spomine na dijaške punkerske dni, kar je glavna zgodba albuma. Foto: Založba

A.K.

Vir: http://www.rtvslo.si/kultura/film/kdo-je-tomaz-lavric-najboljsi-slovenski-risar-brez-prave-konkurence/297425

07.12.2012

Državljan Diareja je med nami

Dušan Moravec je posnel film o enigmatični nadlogi slovenskega političnega vsakdana. Premierno danes ob 20. uri v Kinu Šiška.

Zdenko Matoz, Delo, kultura
sre, 05.12.2012, 12:00

Diareja, ta mali univerzalni človeček, ki ga je ustvaril **Tomaž Lavrič**, je postal tako močan del našega vsakdana, da so njegove misli ene najbolj pogosto citiranih v Sloveniji. V tedniku Mladina se pojavlja od konca burnih osemdesetih let prejšnjega stoletja.

Z Diarejo je rasel tudi njegov avtor, Tomaž Lavrič, karikaturist in stripar, ki je nanizal vrsto izjemnih risarskih dosežkov. Oba je skušal ujeti na filmski trak režiser **Dušan Moravec**. Dokumentarec Državljan Diareja ali Kdo je Tomaž Lavrič? bodo predstavili javnosti drevi ob 20. uri v Ljubljanskem Kinu Šiška.

Svet državljana Diareje je omejen zgolj na nekaj okvirčkov, iz katerih nam razlaga, kako svet stoji. Če je pri Diareji vse razkrito, je nekoliko drugače z njegovim avtorjem, ki ima več pojavnih oblik pa tudi različne risarske stile. Tomaž Lavrič je tudi Josip Visarjonovič, Lovro Matič, TBC, Ton Ton in še kaj. Njegov neulovljivi portret skušajo v filmu opisati številni sogovorniki – sodelavci z Mladine, poznavalci stripa, sociologi, umetniki in ljubitelji njegovega dela.

Na naše vprašanje, kdaj in zakaj mu je nekaj kliknilo v glavi, da je začel s to mini osebo, imenovano Diareja, komentirati naš vsakdan, je odgovoril, da ga je »prijelo« nekje leta 1988, ko je bil še 'mladič' na Mladini. »Tedanji likovni urednik **Ivo Štandeker** si je zaželel časopisnega stripa, po možnosti aktualnopolitičnega. Tuhtal sem, kako in kaj, in ker sem len, sem si zadal, da mora biti strip predvsem čim bolj enostaven, če ga bom slučajno moral risati še tedne in tedne. In kar se vsebine tiče, isto – ne bom si mukoma izmišljeval štosov, ampak bom pustil dogodkom, da se zgodijo, potem pa jih bom **zlobno komentiral**. In evo, po 25 letih si lahko čestitam za daljnovidnost.«

Nekaj črt in par besed

Priznava, da je njegov način – nekaj črt in tri sličice ter par besed pravi **pankovski triakordni pristop**, saj se z minimalnimi sredstvi dela velik 'šunder'. Osemdeseta leta prejšnjega stoletja so bila tudi čas uveljavljanja prostorov svobode. Eden takih pomembnih prostorov je prostor medijske svobode, o kateri Lavrič pravi, da »sprva svobode ni bilo dosti, potem pa smo si je jemali vedno več. Sicer pa politična satira nasploh bolje uspeva pod rigidnimi režimi. Prve Diareje niti niso bile nujno zelo duhovite, ampak v tistih časih je bilo že to, da si narisal recimo napihnjenega generala z dolgim nosom bogokletno in je sprožalo pri bralcih salve sproščujočega smeha, preden je dotični sploh kar koli zinil.«

Zanimalo nas je tudi, ali ga je bilo strah, da ga bo kdaj kdo, čisto po stripovsko, kje prebutal v kakšni temni uličici. Prisega na lastno minimalno javno prepoznavnost, ki jo pojasnjuje: »Ja, zakaj pa mislite, da sem tako anonimen? No, pa tudi zaradi tega, ker mi je odveč, da bi me na ulici ustavljali in hvalili.« Diareja je postala znana vsaj toliko kot Martin Krpan, Peter Klepec in drugi naši fiktivni junaki. Na vprašanje, koliko Diareje lahko prenese slovenska družba, Lavrič pravi, da »naša družba veliko prenese, golide govna, ki se leta in leta zlivajo nanjo, in to potem počasi vre in brbota, enkrat pa le pride čas, ko lonec raznese. In ta čas se bliža, se bojim.«

O avtorju brez avtorja

Režiserju Dušanu Moravcu smo zastavili preprosto vprašanje – ne zakaj, temveč zakaj šele zdaj? Pojasnjuje, da je verjetno to povezano tudi z Lavričevim vztrajnim **izogibanjem medijev**. »Je pa že Varja Močnik pred leti naredila kratek film, v katerem je bil v ospredju samo lik Diareje. Ko sva s scenaristko **Loro Power** zaključevala najin prejšnji film Drage moje tovarišice kuharice, sva razmišljala, kaj bi lahko še skupaj naredila, in je predlagala film o Tomažu Lavriču. Takoj in brez premisleka sem dahnil svoj da. Sicer pa je tako, da so najboljše zgodbe vedno tukaj okoli nas, v neposredni bližini, samo videti jih je treba.«

Narediti dokumentarni film, posvetilo ali **spomenik Tomažu Lavriču brez Tomaža Lavriča** je bil gotovo scenaristični in režiserski izziv. Odločitev, da se Lavrič ne bo pokazal v filmu, jim je šla na roko, meni Moravec. »Brez njegovega pojavljanja smo pridobili čas in prostor v filmu. Pa še tako smo prikazali samo majhen del njegovega zares izjemnega opusa. Z Loro sva se odločila za pregled njegovega ustvarjanja, bi pa lahko bili vsaka njegova Diareja, politična karikatura ali strip začetek ali izhodišče za film. Prav Lavričevi stripi so pravzaprav že narejeni scenariji za filme z odličnim kadriranjem in ob kroničnem pomanjkanju dobrih slovenskih scenarijev bi lahko režiserji posegli po njih. Pa tudi drugi slovenski striparji imajo zelo filmsko narisane in prepričljive zgodbe. Pa še prijazni ljudje so, vsi po vrsti!«

Dela Tomaža Lavriča poznajo vsi, tudi tisti, ki ga ne marajo, in še vedno velja za naš neodkriti kulturni zaklad. Moravec pravi, da bi bilo še najbolje, če bi tako tudi ostalo. »Se mi zdi, da tudi njemu tako ustreza. Njegovo delo je tako močno prisotno v našem okolju, da je bolj stvar posameznika in njegovega pogleda in zavedanja, ali to hoče opaziti. Sicer bi bilo zelo upravičeno, da bi dobil, recimo, Prešernovo nagrado, a kot pravi Igor Vidmar v filmu, v kakšni drugi Sloveniji.«

Diareja

Dušana Moravca je Diareja očarala, ker je v bistvu punk. Kratka, hitra in učinkovita driska, ki ti sčisti misli in odstrani odvečen balast.

Da se lahko potem z zdravo pametjo, humorjem in pogumom boriš proti vsakdanjosti.

Vir: http://www.delo.si/kultura/film/drzavljan-diareja-je-med-nami.html

---

05.12.2012

"Diareja je pravzaprav vsak Slovenec"

Državljan Diareja. Dokumentarec o stripovskem geniju, ki se skriva tako kot njegovi liki.

Tina Bernik / Ljubljana 5.12.2012, 07:04

Če o Tomažu Lavriču že noče govoriti Tomaž Lavrič, pa o njem delno govori njegov opus: Diareja, stripi, Rolanje po sceni, naslovnice Mladine ... *"To je Tomaž Lavrič – pravi taužentkunstler, kot reče nekdo izmed sogovornikov, ali stripovski Michelangelo, kot mu pravi Igor Vidmar,"* na vprašanje, kdo je Tomaž Lavrič, odgovarja scenaristka **(Foto: Tomaž Lavrič)**

Kino Šiška bo danes odstopil prostor premieri dokumentarnega filma *Državljan Diareja ali Kdo je Tomaž Lavrič* po scenariju **Lore Power** in v režiji **Dušana Moravca**, ki z izvirnimi temami in pristopom že nekaj časa dvigata raven domači produkciji dokumentarcev. *"Ko sva z Dušanom sedela v montaži za najin zadnji film Drage moje tovarišice kuharice, sva že premišljevala, kaj naprej. Obema je bila najbolj všeč ideja, da posnameva filmski portret našega najuspešnejšega striparja in nadvse prodornega karikaturista **Tomaža Lavriča**, človeka, ki najnatančneje analizira slovensko družbeno dogajanje zadnjih 20 let. Poleg tega se nama je zdel že skrajni čas, da o njem nekdo posname film, saj si ga resnično zasluži. Pa Prešernovo nagrado tudi,"* se zametkov ideje spominja Lora Power, ki meni, da o Lavriču največ pove njegovo delo, pri katerem je pomembna tudi njegova (naj dodamo s(i)lovita) samotarska drža. *"Brez samoukazanega izgnanstva iz javnega življenja bi težko imel potrebno distanco, ki je pri analizi politično-družbenega vsakdanjika še kako nujna, a žal pri nas tako malokrat prakticirana higiena,"* pravi kot avtorica, ki je o Lavriču kljub njegovi nedostopnosti spoznala nekaj novih stvari, recimo to, da rad spije vrček dobrega piva, da ima na polici obilo dobrih knjig in da mu je še vedno glavno orodje flomaster, ne pa računalnik.

Brez ilustratorja in ilustrirancev

"Mene je Lavrič, čeprav sem poznal njegov opus, s svojimi deli prav osupnil. Tako je dober, natančen, pronicljiv ter risarsko in slikarsko močan, da še kar ne verjamem, kakšnega genija imamo med sabo," pa o spoznanjih, do katerih je prišel sam, pravi Moravec, ki se mu zdi največja zanimivost filma to, da se Lavrič v njem sploh ne pojavi, zanimivo pa je tudi, da so iskali sogovornike, ki se največ pojavljajo v njegovih ilustracijah (**Lojze Peterle**, **Dimitrij Rupel**, **Janez Janša**), a se nihče ni odzval, medtem ko pri Pahorju sploh niso poskušali, *"ker bi verjetno takoj prišel in izkoristil medij".*

Lavrič: Še kar

Bomo gledalci torej dobili odgovor na vprašanje, kdo je Tomaž Lavrič? *"Dvomim,"* meni Lavrič, ki se pojavljanju v medijih, kot pravi, izogiba zato, *"da ima mir"*. In seveda mu zato *"ni bila preveč všeč"* niti ideja o dokumentarcu, čeprav mu je film *"še kar"*. In še kar, zlasti če pride iz Lavričevih ust, niti ni tako slabo.

"Diareja je pravzaprav vsak Slovenec, saj se v teh stripovskih pasicah krije skorajda vsa naša kolektivna zavest."

Lora Power o državljanu Diareja

Vir: http://www.zurnal24.si/diareja-je-pravzaprav-vsak-slovenec-clanek-173765

03.12.2012

Da vas malček spomnim in vas prepričam za sredo, ena stara objava:

Kultura

Male skrivnosti velikega mojstra

Dobili smo filmski portret striparja, političnega karikaturista in stihoklepca Tomaža Lavriča

Max Modic | foto: Borut Krajnc | Mladina 39 | 28. 9. 2012

Diareja pada iz helikopterja. Diareja v uniformi JLA ob admiralu Branku Mamuli. Diareja v udbovskem plašču zasleduje Janeza Janšo. Diareja z brzostrelko med policijskimi specialci. Diareja s šajkačo na glavi skandira Slobodanu Miloševiću. Diareja skače na koš s košarkarji jugoslovanske košarkarske reprezentance, ki so na evropskem prvenstvu leta 1989 osvojili prvo mesto.

Vse to je bilo na naslovnici 27. številke Mladine z datumom 4. avgust 1989, za gigantskim belim, rdeče obrobljenim likom, ki si je v samo dveh letih pridobil kultni status in postal vseprisotno pooseblјenje satiričnih opomb pod črto uradne zgodovine Jugoslavije. „Saj veste, kaj se daje v opombe: tisto, kar zmoti gladek tek besedila," je povedal Diareja.

Drži, leta 1989 je bil strip Diareja že fenomen. Velik fenomen. Vsejugoslovanski fenomen. Zato ne preseneča, da si je v omenjeni številki Mladine prislužil veliki intervju in naslovnico. Intervju s stripovskim likom? Zakaj pa ne. Takrat pač ni bilo splošno znano, da za likom in delom Diareje tiči neki Tomaž Lavrič, bojda celo avtor tega fenomena, ki je s svojo dobronamerno hudobijo špikal ne le slovensko prevzetnost, ampak tudi našopirjenost federativnih narodov in narodnosti. Mikrofon je kakopak držal Ivo Štandeker, ki je vso stvar tudi osmislil in ob tem zapisal, da je Mladina po dveh letih anonimnosti naredila ekskluzivni intervju s človekom, ki na svojih ramenih nosi breme medijske odgovornosti za nadaljnji obstoj naše države.

„Avtorji stripov so podobni likom, ki jih rišejo. Pač radi rišejo sebe ali tisto, kar bi radi bili. Pri avtorju Diareje je stvar obratna. Namesto da bi njegovi liki postajali vedno bolj podobni njemu, se on sam vedno bolj prilagaja njihovemu videzu. In še dalje: medtem ko je svet običajnega časopisnega stripa izmišljen univerzum s svojimi zakonitostmi, ki se sproti prilagaja spremembam 'pravega sveta', se v Diareji 'pravi svet' vedno bolj približuje stripovskemu univerzumu. To je možno samo zato, ker je 'pravi svet' tu Jugoslavija," je poudaril Ivo v uvodu v intervju, v katerem intervjuvanec med drugim pojasni tudi genezo fenomena Diareje: „Prvi Diarejček je bil grafično očiščena upodobitev Tita. Imel je zgolj najbolj abstraktne poteze jugoslovanstva. Zato se je lahko vsak Jugoslovan našel v njem. Tako kot Tito ni bil Hrvat, Slovenec ali Srb in tudi ne vse troje skupaj, tudi Diarejček ni bil nič od tega. Bil je zgolj to, kar je lahko vsak Jugoslovan videl kot stripovsko reprezentacijo svoje lastne identitete."

Še zdaj ne vem, kdo je pravzaprav odgovarjal na tista vprašanja, Tomaž Lavrič ali Diareja, vem pa, da je bilo to prvič in zadnjič, da sta toliko povedala o sebi. Zdaj, četrt stoletja kasneje, ko se ves svet spreminja v eno veliko Jugoslavijo in se nam je Bruselj lepo vživel v vlogo nekdanjega Beograda, oba, Tomaž Lavrič in Diareja, govorita samo še z dejanji. In kakšna dejanja so to!

O Tomažu in Diareji pa, tako kot o vseh pravih legendah, glasno, tehtno, navdušeno, vzneseno in kratko malo fenovsko govorijo drugi. Kompetentni pričevalci in zapriseženi ljubitelji njunega lika in dela.

Da, končno, ampak res končno, jih je nekdo vse skupaj, ikoni in njune sledilce, zbral na istem mestu, v gibljivih slikah, ki fenomen Tomaža Lavriča (po besedah Igorja Vidmarja „Da Vincija slovenske grafične literature") in Diareje („twitterja pred twitterjem", kot ugotavlja kreativni direktor Mladine Robert Botteri) predstavijo v njuni fascinantni razvejenosti in celovitosti.

„Ker sem kar nekaj mladostnih let preživel ob stripu in panku, sem ob prebiranju Rdečega alarma hitro ulovil ritem tistega časa in z lahkoto zdrsnil v risani svet Tomaža Lavriča. In se skozi gledanje in branje zavedel, da Tomaža Lavriča sploh ni, da ne obstaja. Je preveč različnih podob. Obstaja pa najboljši slovenski risar," pravi režiser Dušan Moravec, ki je z dokumentarcem Državljan Diareja ali Kdo je Tomaž Lavrič? ustvaril izjemen, razgiban in vizualno prepričljiv portret „striparja, političnega karikaturista in stihoklepca, kameleona, ki svojo identiteto spretno skriva pod številnimi psevdonimi".

Gre za portret, v katerem boste našli vse o Tomažu in njegovih delih. Ali v filmu nastopa tudi sam portretiranec, ki se izjemno nerad osebno kaže v javnosti, zaradi česar njegova dela še toliko bolj predstavljajo glas slehernika, pa naj ostane skrivnost vsaj do premiere.

Skratka, film, ki ga je treba gledati, gledati in še enkrat gledati.

Dokumentarni film:
Državljan Diareja ali Kdo je Tomaž Lavrič
Kaj: premiera filma režiserja Dušana Moravca
Kje: Kino Šiška
Kdaj: 5. decembra 2012 ob 20. uri

02.12.2012

Driska

02.12.2012

Prijetno snežno nedeljo!

02.12.2012

Stripburger - Cream Team

Njihove izdaje lahko kupite tudi pri nas!

02.12.2012

Tako je to!

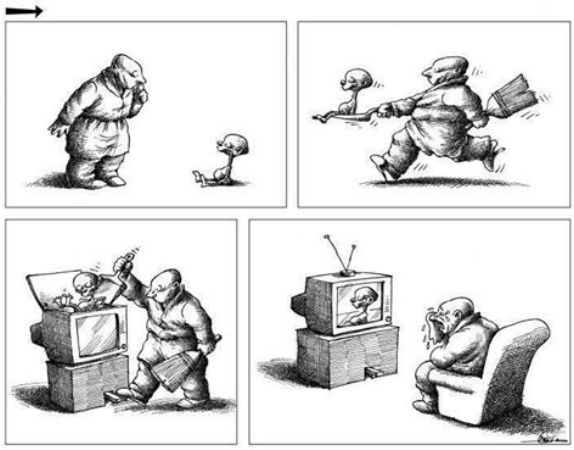

02.12.2012

Zgodnji poster Mikija Miška prodan za dobrih 100 tisočakov

Pomemben košček iz zakladnice popularne kulture
2. december 2012 ob 09:05
Dallas - MMC RTV SLO/STA/Reuters

Neznani kupec je na dražbi v Dallasu za eno najstarejših upodobitev priljubljenega risanega junaka Mikija Miška odštel 101.000 ameriških dolarjev.

Do zdaj je bil barvni plakat iz leta 1928, na katerem se sloviti lik Walta Disneyja smeji in maha z roko, v lasti družine preminulega zbiratelja iz Kalifornije.

Grey Smith, direktor dražbene hiše Heritage Auctions, je o njem dejal, da gre za *"pomemben košček iz zakladnice popularne kulture"* in dodal, da gre najbrž za edini filmski plakat s podobo Mikija Miške, nastal pred letom 1930, ko so pri Columbia Pictures začeli distribucijo Disneyjevih risank.

Mikija Miško je Disney narisal za studie Universal z namenom, da bi nadomestil starejšega risanega junaka - srečnega zajca Osvalda.

Prvič se je prikupni mišek pojavil v kratkem animiranem filmu *Steamboat Willie* (Parnik Willie), ki si ga lahko pogledate spodaj.

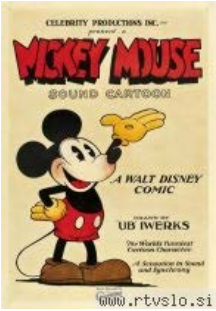

Miki Mišek se je vtisnil v spomin številnih. Foto: Reuters

D.S.

Vir: http://www.rtvslo.si/zabava/zanimivosti/zgodnji-poster-mikija-miska-prodan-za-dobrih-100-tisocakov/297115

powered by mojastran.com